

ESGLÉSIA DE MENORCA

**Butlletí oficial
del Bisbat**

Núm. 4 – Abril del 1984

SUMARI

DOCUMENTS DEL BISBE	pàg. 92
17.— Comunicació pastoral sobre nomenament de nous arxiprests.	
18.— Decret aprovant els nous Estatuts del Secretariat diocesà de Catequesi.	
19.— Decret establint l'Institut d'economia del clergat (I.D.E.C.)	
ESCRITS:	
20.— Renovació i continuïtat.	
21.— El Bon Samarità.	
22.— Conversió i reconversió.	
SECRETARIA GENERAL	pàg. 103
Missa crismal.	
Col.lectes.	
Nomenaments.	
Carta del Papa en ocasió del dijous sant 1984.	
CONSELL DEL PRESBITERI	pàg. 105
Full informatiu del mes de febrer.	
DEL SEMINARI	pàg. 109
Carta sobre el dia del Seminari.	
ASSEMBLEA ARXIPRESTAL DE MAÓ	pàg. 111
Ponència sobre la família.	
INFORMACIÓ DIOCESANA	pàg. 118
Activitats del Sr. Bisbe.	
Reunió dels bisbes de les Illes Balears.	
CONFERÈNCIA EPISCOPAL ESPANYOLA	pàg. 121
Paraules del Sr. Nunci en l'obertura de la 40 Assemblea plenària.	
Comunicat de la 40 Assemblea Plenària: "Obispos i comunidad cristiana unidos al servicio de la fe"	
Composició de la Conferència episcopal pel trienni 1984-87.	
Nota de la C.E. d'Ensenyament i Catequesi: Sobre la LODE.	
DE LA SANTA SEU	pàg. 135
Carta del Papa en ocasió del dijous sant de 1984.	

DOCUMENTS DEL BISBE

17. COMUNICACIÓ PASTORAL SOBRE NOMENAMENT DE NOUS ARXIPRESTS

Amb aquestes retxes, vull comunicar el nomenament dels tres nous arxiprests de la nostra diòcesi.

Després de la consulta que vaig fer, vistes les respostes rebudes i considerades atentament les circumstàncies de la diòcesi, he nomenat els tres arxiprests següents:

per a l'arxiprestat de Ciutadella, al Sr. Miquel Anglada Gelabert;

per a l'arxiprestat de Maó, al Sr. Cristòfol Vidal Barber;

i per a l'arxiprestat d'Alaior, al Sr. Pere Oleó Cortés.

Vull agrair vivament:

primer, la tasca i la dedicació dels dos arxiprests que ara cessen.

segonament, l'acceptació agradable dels tres arxiprests ara nomenats.

I finalment, a tots, la participació massiva en la consulta efectuada per a la renovació d'aquests càrrecs.

Pròximament, tindrè, juntament amb el Vicari General, la primera reunió amb els nous arxiprests per a preparar i dur endavant la tasca diocesana a realitzar, dins de cada arxiprestat, com a executors i coordinadors de les diverses activitats pastorals.

Que el Senyor vulgui beneir i fer fructificar tots els nostres esforços per a una pastoral conjunta a la diòcesi.

Ciutadella, a 22 de març del 1984.

18. DECRET APROVANT ELS ESTATUTS I REGLAMENT DEL SECRETARIAT DIOCESÀ DE CATEQUESI

El Secretariat diocesà de Catequesi fa estona que va presentar-me per a la seva aprovació uns Estatuts-reglament, pels quals s'ha de regir, dins de la revisió que estem fent en els diversos òrgans de la nostra activitat pastoral.

Una vegada examinats i dabtuts en els arxiprestats i en el Consell del Presbiteri, vist i considerat tot el que s'hi ha fet, per aquest decret aprov dist estatuts-reglament que es publiquen a continuació.

Ciutadella, 21 de març del 1984

Antoni, bisbe de Menorca

Per manament del Sr. Bisbe

Joan Gornés, *secretari*

Estatuts i reglament del Secretariat diocesà de Catequesi.

I.— Definició.

El Secretariat de Catequesi és un organisme diocesà de servei i coordinació en tot el que fa referència a la catequesi. Per tal de poder desenvolupar la seva funció d'una manera més plena, forma part del Secretariat Interdiocesà de Catequesi (S.I.C.) de Catalunya i les Illes Balears, de la Taula del qual és membre el Delegat diocesà, i són membres dels seus distints departaments els caps de departament diocesà.

II.— Finalitat.

1. El Secretariat diocesà de Catequesi té com a finalitat principal potenciar la catequesi a tots els nivells, a fi d'ajudar a la maduració de la fe i a una inserció més plena a la comunitat cristiana.

2. Treballarà constantment per a coordinar i impulsar la catequesi a tota la diòcesi i reflexionar sobre ella.

III.— Mitjans.

a) tècnics

1. A principi de curs, assessorarà les parròquies i centres de catequesi sobre els materials catequètics més adequats per realitzar un bon servei. Per aquesta raó, també els presentarà una llista de materials bà-

sics i complementaris, a fi d'ajudar a la bona organització de la catequesi de la comunitat cristiana, i anirà informant de les novetats que vagin sortint.

2. Cuidarà amb especial afecte la preparació dels catequistes:

organitzarà cursos per a la seva formació;

organitzarà jornades diocesanes de reflexió;

animarà i promourà la participació dels catequistes de Menorca a les Escoles d'estiu, organitzades pel S.I.C., creant, a mesura de les seves possibilitats, beques que facilitin aquesta participació;

programarà i mantindrà l'Escola diocesana de catequistes, coordinant i ajudant a les diverses seccions que es vagin organitzant.

3. Treballarà per dotar-se de tots aquells mitjans tècnics adequats que pugui posar a disposició dels distints centres catequístics: diapositives, foto-llenguatge, casets, vídeo, biblioteca catequètica... aconsellant sobre l'ús que se'n pot fer.

b) econòmics

1. Les despeses seran cobertes amb les partides que li corresponen per la venda de materials catequètics. També podrà acceptar subvencions i donatius per a poder potenciar cada vegada més i millor els seus serveis.

2. Abans de començar cada curs, durant el mes de setembre, elaborarà els pressupostos, el més aproximadament possible, sobre les despeses del curs. Per açò, cada departament i servei presentarà el seu pressupost al tresorer durant el mes d'agost, per evitar que no es desequilibrin els pressupostos generals.

IV.— Organització.

1. El Secretariat està organitzant en departaments i serveis:

a) Departaments:

Catequesi d'Adults;

Catequesi de Joves i Adolescents;

Catequesi Familiar;

Catequesi d'Infants;

Catequesi de la Tercera edat;

Catequesi Especial;

de Formació de Catequistes.

b) Serveis:

— d'audiovisuals;

— d'economia;

- del Butlletí del Secretariat i publicacions;
- a més es podran organitzar tots els serveis que es considerin convenients per a una millor atenció a la catequesi.

V.— Membres.

1. El Secretariat estarà format pels següents membres:

- a) el Delegat Diocesà de Catequesi, nomenat pel Sr. Bisbe per quatre anys.
- b) el Coordinador de la Catequesi de cada Arxiprestat que serà nomenat pel Sr. Bisbe a proposta dels responsables parroquials de la Catequesi de cada Arxiprestat, per quatre anys;
- c) el cap de cada un dels Departaments i Serveis del Secretariat;
- d) un representant dels catequistes de cada parròquia o centre catequètic, elegit per cada un dels centres, per dos anys, que es renovaran per meitat. En el cas que algun dels elegits, durant el temps de la seva representació, cessàs per qualsevol causa, durant el primer mes després del cessament, la Parròquia o Centre elegirà un nou representant per el temps que hi faltava i ho comunicarà per escrit al Delegat Diocesà de Catequesi.

VI.— Funcionament.

1. Funcionarà:

- a) en Plenari: en formaran part tots els membres del Secretariat;
- b) en Permanent: estarà formada pels següents membres:
 - Delegat Diocesà de Catequesi;
 - Coordinador de cada Arxiprestat;
 - el Cap de cada Departament.

Un d'aquests membres serà elegit secretari i ho serà també del Plenari.

2. Es durà un Llibre d'Actes on quedi constància dels acords presos. El secretari cuidarà de dur-lo al dia.

3. També es durà un Llibre de Còmptes que estarà en mans del cap de servei d'Economia o tesorero. Cada any serà revisat per la Cúria Diocesana.

4. La Permanent es reunirà una vegada cada mes en reunió ordinà-

ria; i en reunió extraordinària sempre que la convoqui el Delegat o ho demani al mateix Delegat un terç dels seus membres.

5. El Plenari es reunirà cada trimestre, en reunió ordinària i en reunió extraordinària sempre que la permanent ho cregui necessari.

6. El Secretari, d'acord amb el Delegat Diocesà, convocarà, amb ordre del dia, amb quaranta vuit hores d'antelació, com a mínim, tant per la Permanent com per el Plenari.

7. Cada Departament i Servei serà un equip a l'entorn del cap; els membres del plenari estaran integrats a algun dels departaments o serveis dels que podran formar part altres col.laboradors.

8. Els Departaments i Serveis es reuniran periòdicament segons ho programin d'acord amb les necessitats. De la feina programada i realitzada informaran a la Permanent per una bona programació i coordinació.

9. Els caps de Servei, que no formaran part de la Permanent, podran ser convocats a pendre-hi part a fi de dinamitzar els distints serveis. També podran demanar participar d'una permanent concreta quan ho creguin convenient per informar i proposar programacions i tot allò que creguin oportú.

10. Les possibles esmenes a realitzar en aquests Estatuts només les podrà fer el Plenari, essent després aprovades pel Sr. Bisbe.

19. DECRET ESTABLINT L'INSTITUT D'ECONOMIA DEL CLERGAT (I. D. E. C.)

D'acord amb el cànon 1274, 1er., que diu: "En cada diòcesi hi hagi un Institut especial que reculli els béns i les oblacions per a proveir, conforme al cànon 281, a la sustentació dels clergues que presten servei a la diòcesi...", establesc a la nostra diòcesi de Menorca aquest Institut que s'anomenarà "Institut d'economia del Clergat" (I.D.E.C.)

Els estatuts pels quals es regirà queden reglamentats pels articles que segueixen a aquest decret.

Ciutadella, 22 de març del 1984.

Antoni, bisbe

Per manament del Sr. Bisbe

Joan Gornés, secretari

Reglament de l'I.D.E.C.

Art. 1.— L'I.D.E.C. és regit per una junta, composta dels següents membres:

President: Sr. Bisbe.

Vice-President: Sr. Vicari General.

Secretari-Tresorer: Sr. Ecònom diocesà.

Tres vocals.

Aquests vocals són escollits d'entre els clergues, un per cada arxiprestat, segons votació degudament efectuada. El Bisbe els confirma i nomena.

La duració del càrrec d'aquests tres vocals és de cinc anys i la dels altres membres de la Junta, "durante munere".

Art. 2.— És feina de la Junta de l'I.D.E.C.:

- a) administrar els havers procedents del Fons Comú Interdiocesà, determinant la seva distribució tant per a les nòmines dels capellans com per a les altres necessitats de la diòcesi.
- b) establir el pressupost i la distribució de les nòmines dels capellans i procedir a la seva revisió, sempre que sigui necessari. En la distribució de la nòmina s'ha de servir l'equitat, tenint en compte tant la naturalesa de l'ofici que s'exerceix, com les circumstàncies de lloc i de temps.
- c) atendre i resoldre les peticions que puguin fer els sacerdots en referència a aquest assumpte de les nòmines.
- d) organitzar i dur a terme la col·lecta "pro diòcesi", establerta a nivell nacional, pel que fa referència a la nostra diòcesi.
- e) recollir les oblacions i donatius que es facin a l'I.D.E.C. tant per part dels capellans com de l'altra gent.
- f) cuidar també dels estipendis de les misses de binació i trinació, (càn. 951), en la part que pot correspondre a aquest Institut.

Art. 3.— La Junta es reunirà almanco cada semestre i sempre que la convoqui el President o a petició d'algun dels membres, en sessió extraordinària.

Art. 4.— El Secretari Tresorer cuidarà de dur el llibre d'actes al dia i serà qui satisfaci les nòmines als capellans.

Art. 5.— S'obrirà un compte especial per a la compatibilitat de l'I.D.E.C., que sempre anirà separada dels comptes del Bisbat. Al final de cada anualitat, es donarà compte dels resultats a tots els clergues.

20. RENOVACIÓ I CONTINUÏTAT

La setmana passada, tots els bisbes d'Espanya estàvem reunits a Madrid, celebrant la 40ª Assemblea plenària de la Conferència episcopal espanyola. La principal finalitat d'aquesta Assemblea consistia en l'estatutària elecció, per un trienni, dels diversos càrrecs que comporta tot el seu organigrama, des del President de la Conferència fins a cada un dels membres de tots els organismes que la componen. Hi vam fer feina. Per açò sol (hi havia també altres assumptes a tractar) vam haver de fer 54 votacions entre les de sondeigs i les reals i efectives.

Quan ja havien començat a fer-se públics els resultats de les primeres votacions, qualche periodista va escriure que hi havia hagut "renovació en la continuïtat". Al final, fetes totes les votacions, un altre contestava dient que també es podia parlar de "continuïtat en la renovació". I, és ver, hi havia hagut una cosa i una altra: renovació i continuïtat.

En el comunicat final que l'Assemblea plenària va dirigir a tota Espanya, es concretava la renovació, "com a força inspiradora", "en el bé de l'Església, en el foment de la vida cristiana i en el millor servei pastoral als diversos camps de l'activitat humana". La continuïtat era precisada en quatre punts o en quatre camins fecunds per a un eficaç servei a la fe: "comunió, comunicació i col.laboració fraterna entre les persones i entre els grups; anunci explícit i actualitzat, a més de valent i humil, del missatge íntegre de Crist, tal com es recull en la fe de l'Església; predilecció evangèlica en favor dels més pobres i marginats, demostrada amb un servei eficaç que compromet a tot el Poble de Déu; i promoció dels valors cristians en la societat i en la cultura, referit tot a les persones i a les institucions".

La continuïtat és fermesa en unes posicions de servei a la fe que no podem abandonar, malgrat les incerteses i els vaivens que provoquen les ideologies contemporànies, i els tombants i les voltes que dona el nostre món, sense sebre situar-se degudament en una justícia i una moral cristianes, ara infravalorant, ara supervalorant actituds i conductes.

La renovació és aquell "aggiornamento" del Papa Joan XXIII, aquell sebre adequar i concretar en cada nova circumstància, en cada canvi i en cada progressió humana i cultural, els valors cristians de sempre, per dir-los i dur-los a les noves generacions amb esperit creador i, al mateix temps, feil.

Continuïtat i renovació. És la línia mestra de la nostra Església. Al

llarg dels seus ja quasi dos mil anys d'existència, sap renovar-se i reformar-se, sense deixar de seguir contínuament el camí de la missió que Crist li va confiar, malgrat totes les peripècies de la vida. Perquè és l'Esperit que la guia i condueix enmig del món.

Certament que la renovació i la continuïtat es demostraven també en les persones elegides per ocupar els principals càrrecs. De fet, de les 14 comissions episcopals que hi ha en els organismes de la Conferència, els presidents de les quals formen part de la Permanent, òrgan molt important, 10 obtenien un nou president, restant les altres 4 amb el mateix. El Consell Executiu, en els seus membres elegibles, era totalment renovat i continuaven en el mateix càrrec el President i el Vice-President de la Conferència, amb una continuïtat que té més de renovadora que de contínua. Podem dir que els principals dirigents de la Conferència episcopal espanyola, per aquest trienni 1984-87, estan en la línia d'una renovació que continuarà vivificant i esperançant la nostra Església a Espanya.

Per acabar aquest article, vull referir-me també a un altre punt que pot tenir la seva importància per a les nostres Illes. Va prenent peu la idea de crear una nova Província eclesiàstica entre les tres diòcesis de Mallorca, Menorca i Eivissa. Ara, formam part de la Província eclesiàstica de València, juntament amb Oriola-Alacant, Sogorb-Castelló i Albacete. Pens que hi ha arguments de tota casta per poder demostrar la viabilitat i la necessitat i conveniència d'aquesta segregació. Ja hem fet qualque passa, i no tardarem en reunir-nos els tres bisbes de les Illes per anar conduint aquesta iniciativa cap avant. Més, quan comptam amb l'estalonament dels altres bisbes de la Província valentina i quan esperam també l'aquiescència i el voler dels nostres feels.

Que sigui aquesta també, una renovació que ens faci caminar a tots en la continuïtat del nostre servei a la fe dels illencs.

(Publicat al diari "Menorca")

Antoni, bisbe

21. EL BON SAMARITÀ

"Sobre el sentit cristià del sofriment humà" és el títol d'una carta apostòlica que el Papa Joan Pau II ha dirigit a tots els feels de l'Església Catòlica, ara, en començar la Quaresma. En aquest escrit, vull fer-me ressò d'ella perquè tots puguem treure profit dels ensenyaments del Papa. A més, la Quaresma és temps propici per a una reflexió cristiana sobre el dolor, sobre el sofriment del nostre món.

La llarga carta, escrita en un to molt propi del Papa polac, una mica a l'estil literari de l'escriptor txec Kafka, es planteja l'interrogant del sentit del sofriment humà: per què i per a què, el sofriment? El sentit del sofriment serà sempre un misteri, diu el Papa. I la resposta a aquest difícil interrogant, que l'home fa a l'home, i l'home fa a Déu, va enllaçada amb l'altra pregunta sobre el mal: per què el mal en el món?

Les pàgines de la carta volen anar contestant aquesta pregunta, a la llum dels textos adients de l'Antic i del Nou Testament. Hi ocupa un lloc important el llibre del pacient Job, amb els sofriments que s'hi contenen i amb els discursos del mateix Job i dels seus tres amics. Amb una graduació de les diverses raons que poden dar-se sobre el sofriment, com a pena del pecat, com a caràcter de prova, com a valor educatiu de conversió i de reconciliació i com a reconstrucció del bé, el Papa fa arribar-nos al valor de Redempció i de salvació que el sofriment té per sobre de tot, per quan l'Amor és la font més plena per a donar resposta al dolor.

El sofriment s'ha de considerar no solament en la seva dimensió temporal, (malalties, accidents, dolor físic i moral...) sinó en una dimensió fonamental i definitiva que és la que dóna ple sentit cristià al sofriment humà. I és Crist qui, pels sofriments de la seva Passió i Mort, dóna sentit i venç el sofriment per l'amor. L'acte transcendental de l'acció salvífica de Déu Pare, en entregar-nos el seu Fill és qui allibera l'home del mal que, a fi de comptes, és qui duu en si mateix la definitiva i absoluta perspectiva del sofriment: "Tant ha estimat Déu el món, que li ha donat el seu Fill Unigènit, perquè tot el qui creu en Ell no es perdi, sinó que tengui la vida eterna".

Una recomanació de que llegiu aquesta carta del Papa i ne feu oració i estudi durant aquesta Quaresma crec que vos l'he de fer perquè estic convençut que ha de resultar de profit pels seus lectors.

Però voldria també parlar del punt final que el Papa posa a la seva carta. El titula "El bon samarità", recordant la paràbola que Jesús va explicar a les multituds, quan hom li demanava qui era el seu pròxim. Es tracta, idò, de veure quina ha d'ésser la relació de cada un de nosaltres amb el pròxim qui sofreix.

Com el bon samarità, no podem passar de llarg davant el sofriment. Hem d'aturar-nos, i no per una malsana curiositat, sinó que, sensibles al sofriment dels altres, hem de manifestar la nostra compassió, estar disponibles i oferir la nostra ajuda en el dolor. En una paraula: hem de donar-nos nosaltres mateixos per llevar tot el sofriment que puguem. "El sofriment, diu el Papa, està present en el món per a provocar

amor, per fer néixer obres d'amor al pròxim i, sobretot, per transformar tota la civilització humana en la "civilització de l'amor". "Crist ha mostrat a l'home a fer bé, amb el seu sofriment; i també a fer bé a qui sofreix. Davall d'aquest doble aspecte ha manifestat cabalment el sentit del sofriment".

Entram, a la Quaresma. Es "darrer dia" ens ha duit aquests primers dies de conversió i de reconciliació i d'ajuda als qui sofreixen. Ja han passat els dies de la bulla, de sa peluda i del carnaval. Hi ha hagut alegria i renou. I, fins i tot, i és molt lamentable, burles i sarcasmes que han ofès persones i institucions. I açò no és ajudar a qui sofreix, açò és fer sofrir, posar més sofriment al nostre món, tan ple de dolors i angoixes. L'alegria ha de venir-nos del descobriment del sentit que té el sofriment. Sant Pau ho expressava als seus feels, d'aquesta manera: "Ara tenc alegria de tots els meus sofriments per vosaltres". Perquè havia sabut treure goig del bé que havia fet als dolors i sofriments dels altres.

Fer bé als altres és treure sofriment, és estimar, és posar amor salvífic, com a bàlsam, per al mal d'aquest món. Vos ho dic a vosaltres, estimats feels de Menorca!

(Publicat al diari "Menorca")

Antoni, bisbe

22. CONVERSIÓ I RECONVERSIÓ

Els polítics ara parlen de reconversió. L'Església, ara, en aquest temps de Quaresma ralla de conversió. Dos temes importantíssims i difícils de resoldre.

Un, el de la reconversió, troba moltes dificultats. Fins i tot ha hagut de sortir a la televisió el President del Govern central per enfortir les línies de la reconversió que duen a terme els seus ministres. Per altra banda, tots sabem les vagues, les protestes i els enfrontaments que practiquen aquells qui se senten perjudicats per aquesta reconversió. Tot d'interrogants que s'han de contestar. S'espera, per açò, una llarga quaresma de reconversió. I ja es demana austeritat i sacrifici i ajuda per poder remuntar la crisi econòmica que patim i que pateix tot el món. El nostre desig i també la nostra pregària, és que la reconversió doni el seu fruit, sense perjudicar notablement els més pobres i desamparats. Perquè l'atur és un fantasma que fa massa por. Que els tècnics i els qui comanden facin una opció la més adient pel bé comú i en profit de tots els ciutadans.

Però jo vos he de parlar de la conversió, que també té molt a veure i pot ajudar molt a la reconversió. L'Església ha predicat sempre la conversió. I, en començar la quaresma, el dimecres de cendra, és la primera paraula que sentim: "convertiu-vos i creis en l'evangeli".

La conversió és cosa de cada dia. És una exigència fonamental de l'evangeli que va dirigida a tots els homes. "Jesús, predicant l'evangeli de Déu deia: convertir-vos i creis en la Bona Nova". "Convertir-se, escriuïa el papa Joan Pau II, significa també donar comptes de les nostres negligències i pecats, de la covardia, de la manca de fe i d'esperança, de pensar únicament d'una manera humana i no divina".

Hem de cercar, idò, el perdó i la força de Déu i tornar a començar, a avançar sempre per realitzar en nosaltres el pla de Déu. La conversió, per açò, indica un canvi; un canvi de vida i de manera de pensar. La conversió ha d'anar venent el nostre egoisme i la falta d'amor als germans. Consisteix en posar Déu i l'home en el lloc que els correspon.

Certament, hem d'anar a l'encontre del Senyor. Hem de respondre a la seva crida. La conversió és també una resposta, i una resposta afirmativa a la Bona Nova de Jesús. Ens convé repassar les benaventurances i esforçar-nos en viure-les. Llavors la conversió, i també la reconversió, si aquesta no hi ha més remei que fer-la, per exigències del bé comú, aniran pels camins deguts.

(Publicat al diari "Menorca")

Antoni, bisbe

COL·LECTES

NOMENAMENTS

DE SECRETARIA GENERAL

MISSA CRISMAL

Aquest any es celebrarà la missa crismal a la parròquia de Sant Francesc, de Ciutadella, el dimecres sant, dia 18 d'abril. Abans, tindrà lloc el recés espiritual per a sacerdots que es celebrarà al Seminari. Particularment, la Comissió diocesana del clergat avisarà els sacerdots sobre l'hora d'ambdòs actes.

COLLECTES

Aquest més d'abril s'han de fer les següents: divendres sant, dia 20, pels Llocs Sants; diumenge de Pasqua, dia 22, per l'óbol de Sant Pere; i dia 29 II diumenge de Pasqua, per l'Església perseguida.

NOMENAMENTS

Amb data del dia 21 de març el Sr. Bisbe ha firmat els següents nomenaments:

Arxiprest de Ciutadella: Sr. Miquel Anglada Gelabert.

Arxiprest de Maó: Sr. Cristòfol Vidal Barber.

Arxiprest d'Alaior: Sr. Pere Oléo Cortés.

La publicam en aquest nombre del Butlletí per a coneixement de tots els sacerdots, tal com ens recomana el Sr. Nunci: "Agradecemos a V.E., se sirva disponer que el texto del documento pueda llegar a todos los sacerdotes de su diócesis".

CONSELL DE PRESBITERI

FULL INFORMATIU DEL MES DE FEBRER DE 1984

MISSA CRISMAL

El dia 15 de febrer de 1984 es reuneix al Seminari, a Ciutadella de Menorca i a les 10,30 del matí, el Consell del Presbiteri. Hi assisteixen tots els components. Després de la pregària de Tèrcia es fa la lectura de l'Acta de la sessió anterior corresponent al mes de gener i és aprovada.

Abans d'entrar en l'Ordre del dia, es comenten les aportacions dels arxiprestats sobre el nomenament dels arxiprestos, concretament lo exposat en relació a la Comissió del Clero i la forma de nomenament; el Sr. Bisbe manifesta que el sistema que s'està emprant: consultes, etc., no per la força sempre ha de ser així i podrà variar segons les necessitats. Ho ha fet així després de sentir les opinions d'una majoria de capellans. Una vegada nomenats els arxiprestos, es procedirà a la formació d'un consell de coordinació pastoral format pel Sr. Bisbe, el Vicari General i els tres arxiprestos.

Dins el Consell del Presbiteri es demana que quedin ben aclarides les funcions que li són pròpies i les d'aquest nou consell de coordinació pastoral. El Bisbe diu que el Consell del Presbiteri, tot i que en moltes ocasions ha estat deliberatiu, la seva funció és **consultiva**, mentres que el consell de coordinació pastoral tindrà un caracter més **executiu**.

¿I el Consell Diocesà de Pastoral? Hi ha el perill de que tots els òrgans responsables de la marxa de la diòcesi siguin sols assumits pels capellans, lo qual no estaria en línia conciliar i obstaculitzaria dur a terme fota la missió del Poble de Déu, en la línia eclesiològica del Vaticà II. El capellà no és la darrera instància i s'ha de donar pas als seglars. Ens demanam ¿per què costa tant?

Es vol arribar al Consell Diocesà de Pastoral per passos. Els que s'estan donant es refereixen en aquest moment a la formació dels Consells parroquials. Per part del Bisbe ja s'ha posat en marxa a les parròquies de l'Arxiprestat de Ciutadella i aquests dies s'acabarà de concretar a la resta de la diòcesi.

Ha estat opinió majoritària dels consellers de que no s'ha de retrassar per molt temps aquest procés a fi de donar pas a qüestions importants i de fons que té plantejades avui l'Església en la seva missió, i no eternitzar lo estructural.

Ordre del dia.

1. S'assenyala un termini per a tenir constituïts els Consells parroquials de pastoral.

El Sr. Bisbe informa dels passos que ha donat de cara a reunir els responsables de les parròquies per a organitzar un curset de mentalització que té com a objectiu la participació dels seglars en la marxa de la comunitat cristiana. Ho ha presentat ja a les parròquies de l'Arxiprestat de Ciutadella; de moment una parròquia ja ho ha concretat. Es tracta de interessar a tota la comunitat a aprofundir en punts tan importants com: la comunitat cristiana, el sacerdoci dels laics i l'organització dels Consells parroquials com a mitjà de participació responsable en l'Església.

El Consell del Presbiteri ha cregut important assenyalar una data per a tenir enllestit aquest treball a les parròquies; s'ha fixat el final del mes de setembre d'enguany. Així, ja es fixaria també la formació del Consell Diocesà de Pastoral per al pròxim curs 84-85.

També es demana que es tengui present que els Consells parroquials no abasten tota la realitat eclesial. Hi ha tota la realitat interparroquial i diocesana: delegacions, moviments, associacions... Certament, però lo dels Consells parroquials és una primera passa orientada a fer un petit comitè que assessori el Bisbe per a donar després totes les altres. Açò urgeix, per tant, que no es retrassi i es treballi bé lo dels Consells parroquials.

2. Estudi de l'informe presentat per la Delegació Diocesana d'Ensenyament.

Més que un estudi ha estat la constatació d'una problemàtica que ve exposada en aquest informe i que recull aspectes com la formació

religiosa a les escoles, els col·legis públics i privats, la pastoral dels mestres i la LODE. A aquesta realitat de fons s'hi afegeix la preocupació que té la Delegació Diocesana d'Ensenyament de no sebre quin és actualment el seu paper degut a la dispersió d'opcions en el camp educatiu i a un cert desinterés general per a unificar criteris.

El Consell, després de constatar aquesta realitat que l'ha contrastada amb lo que està succeint a nivell nacional arrel de la LODE, ha cregut oportú suggerir a la Delegació Diocesana que estudiï i assenyali uns camins concrets tant de reflexió com d'actuació i que, com es fa amb les altres Delegacions i Comissions, serien estudiats i presentats als arxiprestats.

El Bisbe també parlarà amb els membres de la Delegació d'Ensenyament a fi de tractar-ho amb més amplària i profunditat.

3. Entraran a la revisió dels anys 80 tres Delegacions més.

Són concretament la de Vocacions, Economia i Missions. Ja se'ls ha demanat que facin la presentació per a ser oferta als arxiprestats com s'ha fet amb les altres. Referent a Vocacions, els responsables del Seminari presenten per a la pròxima reunió arxiprestal i del Consell del Presbiteri un esquema de reflexió en la línia del pla de vocacions que té la diòcesi i el moment actual.

4. Reglament del Secretariat de Catequesi.

Va ser entregat al Secretariat Diocesà de Catequesi tot el material elaborat pel Consell del Presbiteri juntament amb les esmenes presentades pels arxiprestats al primer projecte. Després del seu estudi es presentarà la redacció definitiva per a ser aprovada.

5. La Capella Davídica es farà càrrec de l'església del Roser de Ciutadella.

Després de rebre la clau de l'església del Roser per part dels qui s'han fet càrrec de la seva reconstrucció, és acceptada la proposat de que sigui la Capella Davídica la qui es faci càrrec de donar-li utilització. Queda encarregat el Vicari General de fer les gestions de contracte i de que es posi en marxa abans de la festa de Pasqua d'enguany.

6. Radio Popular de Menorca ocuparà el segon pis de l'OAR a Ciutadella.

S'han posat en marxa les gestions d'obres per a traslladar els estudis de Radio Popular des de l'actual seu a l'antiga església del Socors a l'edifici de l'Església (OAR). El Bisbat es fa càrrec de la qüestió econòmica i s'estipularà el lloguer corresponent.

7. El Sr. Bisbe nomenarà els Arxiprestos i la nova Comissió de Litúrgia.

Probablement a finals d'aquest mes, el Sr. Bisbe nomenarà els tres Arxiprestos després de rebre les aportacions i suggeriments que ha demanat als capellans i als organismes eclesials que ells vulguin consultar. Igualment procedirà al nomenament de la nova Comissió de Litúrgia ratificant els càrrecs presentats pels arxiprestats i nomenant la resta de la Comissió. Dita Comissió haurà de posar en marxa tot lo ja estudiat i presentat pels arxiprestats i Consell del Presbiteri en referència al Directori sacramental.

8. Informació del Sr. Bisbe.

Ja per acabar la reunió, el Sr. Bisbe fa una breu informació sobre el recent viatge que ha fet a Roma presidint un grup de periodistes espanyols.

Recés i reunió arxiprestal del dia 7 de març de 1984.

1. Temps de pregària comunitària i personal amb motiu del començament de la Quaresma.

2. **Ordre del dia de la reunió:** ¿Què feim i hem de fer els capellans i tota la comunitat dels cristians perquè hi hagi vocacions?

Suggerim que aquesta reflexió es faci des de la realitat de la nostra diòcesi i també des del "Pla diocesà per a la pastoral de les vocacions consagrades" (cfr. Butlletí Oficial del Bisbat de Menorca, 1981, pàgines 223-228. Concretament l'apartat 4, on parla dels "agents" de la pastoral vocacional).

Sebastià Taltavull Anglada, secretari

DEL SEMINARI

CARTA SOBRE EL DIA DEL SEMINARI

Benvolguts germans

Sabeu que el proper diumenge, dia 18 de març, celebrem la jornada del "Dia del Seminari". És una bona ocasió per posar-nos en contacte amb vosaltres. Sabem que el contacte hauria de ser més freqüent i més personal que el que es pot tenir per mitjà d'una carta. És poc —manco del que tots voldríem— però és qualque cosa. Avui vos volem fer arribar algunes coses.

1. El fet que el Dia del Seminari sigui el 18 de març es deu a que des de fa uns anys preparem la jornada conjuntament amb superiors del Seminari de Catalunya i, per açò, també acordam conjuntament la data.

2. Som conscients que la coincidència amb el segon diumenge de quaresma no es presta a fer una predicació que rompi el ritme de la litúrgia quaresmal. I, també per açò, no hem volgut preparar un esquema de predicació especial per aquest dia. Així i tot gosam suggerir-vos el que en Josep Lligadas escriu en el segon paràgraf del Projecte d'Homilia de "Missa Dominical": La quaresma, una crida a seguir amb més força el camí cristià. També és un bon material les Notes Exegètiques d'en Pere Franquesa.

3. Per endavant vos volem agrair —i esperam que ho comuniquieu a les vostres comunitats— l'aportació econòmica que és, en definitiva, la base més important de la nostra economia domèstica i que, certament, no ens permet d'arriscar-nos a fer obres necessàries i urgents, com és ara el canvi de les bigues que aguanten el terrat del claustre —ho hem

hagut d'apuntalar— o acondicionar la biblioteca i els Museus, enquadrar revistes i diaris i altres mil petites coses per l'estil.

4. Però el que ens interessa més —és la raó de ser del Seminari— és la promoció de les vocacions. Necessitam que hi hagi gent que vengui al Seminari, que vulgui seguir el camí de Jesús, que facin el pas i responguin a la invitació.

5. Creim que podrà ajudar-vos a la reflexió el fulletó que us enviam i també us pot esser útil l'esquema de catequesi per al segon nivell d'EGB i de BUP que enviam als rectors de les parròquies i als Col.legis.

Ben de cor moltes gràcies per tot.

En Crist Jesús servidors i germans

Miquel Anglada i Sebastià Taltavull

Ciudadella de Menorca, 8 de març del 1984

ASSEMBLEA ARXIPRESTAL

PONÈNCIA SOBRE LA FAMÍLIA

1. Característiques d'un canvi i la seva valoració.

En aquests darrers anys hem experimentat un canvi en profunditat en la forma de viure en família, canvi que està estretament lligat amb la transformació de la societat. Ambdues realitats s'influeixen mútuament. Com en tota realitat humana aquesta evolució comporta alhora aspectes positius i negatius, que una capacitat crítica evangèlica ha de saber destriar acuradament.

A continuació, i baix dels apartats "present" — "futur", enumeram els canvis constatats, oferint en la redacció uns matisos qualificadors que els valoren.

PASSAT

1. Família ampla i nombrosa. Casa patriarcal. Els avis i persones grans ocupaven un lloc important dins la família.

2. Importància del principi d'autoritat, amb el perill de l'autoritarisme. Respecte, obediència i submissió eren les actituds dels fills. Manca de confiança amb els pares.

PRESENT

1. Família nuclear. Reducció del nombre de fills. Procreació responsable. No hi ha lloc per als vells. La societat, però, se'n preocupa més.

2. Llibertat i igualtat entre els que formen la família. Independització dels fills i dels membres de la parella. La igualtat possibilita una major sinceritat, comprensió i diàleg. S'estableixen relacions d'amistat pares-fills. Els canvis en el tracte no sempre signifiquen falta de respecte. La

3. Els fills seguien el camí dels pares. Els coneixements es transmetien de pares a fills. Es donava una homogeneïtat en la forma de pensar, de viure, de divertir-se. Molts fills continuaven l'ofici patern. Moltes hores es passaven en família.

4. La vida en família era reposada i tranquil·la. No s'experimentaven canvis importants; l'evolució era lenta. La influència de l'exterior sembla que no era

llibertat, però, duu a la permissivitat i degenera fàcilment en llibertinatge, dominant els fills als pares. Els fills demanen explicació de les prohibicions i coherència als pares. L'autoritat dels pares, llavors, s'ha de basar en la raó i no en la força i la por. La igualtat crea un tipus de família col·laboradora i responsable, on les decisions es prenen entre tots i les feines de casa són compartides. Democràcia familiar.

3. Els fills s'eduquen en l'escola. El grau d'instrucció cada vegada és major. Fàcilment es dona una diferència de cultura entre pares i fills. Els pares volen per als fills allò que ells no van tenir possibilitat d'adquirir. La coordinació, però, entre família i escola és difícil d'establir. Els fills també s'eduquen o es deseduquen (?) en l'escola de la "tele". I no reproduïen necessàriament les opcions ideològiques, polítiques i religioses dels pares. Hi ha llibertat d'opinió i respecte a les idees dels altres. La diferència de mentalitat pares-fills és notable. Tots els membres de la família es projecten fora per a adquirir moltes coses que abans s'aprenien dintre. Apareix la casa dormitori.

4. Malaveig i trull constant. Nervis, presses, obligacions. Els joves tenen necessitat de noves sensacions i els costa entrar dins ells mateixos. Experimentam un

tan grossa com avui. S'experimentava seguretat.

5. Es vivia més en família. Encara que la vida de la parella no funcionés es guardaven les aparences. La dona havia estat formada per aguantar amb resignació les dificultats per a no causar un mal major. Es vivien els valors de sacrifici i renúncia. Els defectes dels membres de la família es tapaven. Alguns opinen que hi havia més unió, tots coincideixen en que aquesta unió era, al manco, aparent. Difícilment es trencava la indisolubilitat del matrimoni.

canvi continu. I aquest canvi accelerat no sempre ha estat paït per la família. Resulta molt difícil als pares adaptar-se a les exigències d'un món que canvia. I és freqüent que la família quedi desconectada de la realitat o desbordada per ella. La família rep moltes influències de fora: TV, ràdio, premsa, ideologies, diversions dels fills... Aquesta influència és en molts aspectes negativa: agresivitat, competitivitat, banalització, comercialització del sexe, etc. Inseguretat ideològica i econòmica.

5. Cadascú té moltes coses fora de la família: escola, treball, amics, diversions, feines socials i polítiques, serveis dins l'església, etc. La vida de família s'ha reduït. Hi ha el perill de perdre l'interès per la pròpia família. Augmenta l'individualisme i incommuniació. Cada un és més ell mateix, es valora molt la realització personal. Ningú es veu forçat a mantenir les aparences i la convivència, ni a soportar-se necessàriament. No es té la maduresa suficient com per superar les crisis del matrimoni. Ha augmentat l'autonomia i la consciència individual. És freqüent trobar matrimonis i parelles que s'han divorciat o separat. Tot açò crea un clima d'instabilitat matrimonial, familiar, emocional, etc. D'altra banda les relacions entre les persones són més sinceres.

6. El rol quasi exclusiu de la dona era ésser esposa, mare i mestressa de casa. Desigualtat home-dona i fill-filla. Masclisme.

7. Respecte pels temes més íntims de sexualitat. Tabú. Manca de normalitat i visió pecaminosa de la sexualitat.

8. Esperit de sacrifici i austeritat. S'assumien i es compartien les limitacions econòmiques i incomoditats.

6. Procés d'alliberament de la dona. Treball d'aquesta fora de casa. Dificultats quan els horaris de feina no són coincidents. "Pluriempleo" per a la dona que fa feina fora de la casa i ha de fer de mestressa de casa a hores perdudes. Repercussió d'aquesta situació en els fills. Els electrodomèstics milloren la feina mecànica de la casa. Igualtat de drets home-dona. No es tracten de diferenta manera els fills i les filles. Feminisme. Infravaloració del treball de casa. El contacte i relació home-dona és més autèntic. El diàleg i confiança entre esposos i amb els fills pot ésser major.

7. Claretat en aquestes qüestions. Informació. Dificultat de formar i humanitzar l'afectivitat i sexualitat.

8. Recerca del propi benestar. Creació de noves necessitats que obliguen a nous esforços. Els fills tenen tot el que volen, sense sacrifici ni esforç. Obsessió pel tenir; materialisme. Manca de disciplina i esperit de sacrifici. Llei del mínim esforç. Es tenen més en compte els drets que els deures. Es comencen a sentir les conseqüències negatives de la crisi i l'atur. Bombardeig d'hedonisme que entra a la casa a través de la publicitat, revistes, diaris, discoteques, cinemes, etc.

9. La família era el lloc privilegiat on es transmetia i es vivia la fe cristiana. Importància de la religiositat familiar. Es podia caure fàcilment en la rutina i en una vivència superficial i externa de la fe.

10. Apareixia un únic model familiar. El model educatiu també era únic.

9. La família delega la seva responsabilitat d'educar en la fe a altres institucions. Secularització de la societat i de la família. Açò porta a la pèrdua del sentit religiós. Desapareixen les pràctiques religioses familiars, com la pregària del rosari. La llibertat familiar possibilita una major sinceritat religiosa. Es redescobreix l'originalitat de la família cristiana i es revaloritza la fe, com a vivència dels valors evangèlics. La fe pot ésser transmesa amb més autenticitat. Surten noves formes de pregària en família.

10. Aparició d'una diversitat de models de família. És més normal que persones visquin totes soles i sorgeixen altres formes de relació. S'introdueixen nous costums i una diversitat ideològica que cristalitzen en una pluralitat de models educatius. Açò crea un confussionisme, sobre tot als pares, que no arriben a saber allò que està bé i allò que no ho està. Dubte de si eduquen correctament o no. Els criteris dels pares no sempre coincideixen amb els dels mestres i educadors en la fe. D'altra banda, la família té avui una gran importància de cara a viure i a fer descobrir uns valors humans i cristians.

II. ¿Quins valors ha de viure la família que volem construir?

FUTUR

L'església no ha de voler implantar models —que són necessàriament històrics i canviants— i molt manco identificar-los amb l'Evangelí. Més tost ha d'ajudar a viure uns valors, encarnats en els models de família que sorgeixen en la societat. Sense esgotar, ni molt manco, la seva enumeració, agrupam diversos aspectes que avui consideram importants.

1. Que la família sigui un lloc on s'aprèn a conviure i a compartir, avançant cada un vers la maduresa humana: fidelitat, respecte, solidaritat, paciència (= respecte al procés de creixement de les persones), perdó, etc. Perquè la família sigui punt de trobada i de comunicació, tots han de donar i rebre. Acceptar la diversa manera de ser de tots els que la integren, ja que voler el bé d'un altre no és imposar-li un model objectiu, sinó proposar-li la seva llibertat. Tot açò exigirà dedicar temps a la família, renunciant, segurament, a altres coses. La parella ha de trobar temps per a dialogar i tots s'han d'esforçar en anar a trobar a l'altre. Així podrem redescobrir avui els valors d'una família unida i en pau.

2. Que la família sigui un lloc on s'aprèn a viure en llibertat, però no en l'individualisme i llibertinatge. Que forma fills obedients, però on se'ls respecta en les seves opcions i necessitat progressiva de responsabilitat i independència. Cada membre estarà integrat, llavors, dins la família sense coacció i podran dir-se les coses amb claretat i confiança.

3. Una família que se sent la principal responsable de l'educació dels fills, on tothom és valorat per si mateix i acceptat amb les qualitats i defectes. Una família atenta a les necessitats de cada un, oberta, sobre tot, als problemes dels adolescents i joves. I on aquesta preocupació per l'educació dels fills és compartida pel pare i la mare.

4. Una família on s'educa en la responsabilitat, la col.laboració i l'esperit de servei.

5. Una família que s'integra en cercles més amples: barri, poble, comunitat cristiana, amics i coneguts, associacions, escola, etc. Aquesta integració portarà a la solidaritat amb els altres i al compromís amb la societat i l'església.

6. Una família que està atenta a l'actualitat i al seu avanç. Amb capacitat crítica per a valorar els canvis.

7. Una família que viu i transmet la fe, donant testimoni de Jesucrist a partir del seu estil de vida. Que és present en l'església i on els educadors de la fe —preveres, catequistes, monitors— col.laboren amb els pares. Una família que troba la seva peculiar forma de pregària.

III. Propostes concretes d'actuació.

1. Que l'església es faci més present dins la realitat familiar. La jerarquia ha d'observar amb més atenció i conèixer més profundament la realitat de cada dia, els problemes, les preocupacions i les alegries dels matrimonis i famílies.

2. S'ha de potenciar la creació de comunitats de famílies dins l'església. S'ha de fer servir uns medis adequats i progressius per possibilitar-ho: trobades de parelles, xerrades sobre l'educació dels fills, catequesi d'adults, connexió amb algun moviment cristià de matrimonis o famílies, etc. La presència de comunitats familiars dins l'església ajudarà a que laics casats i matrimonis com a tals ocupin llocs de responsabilitat i decisió en la mateixa església, superada tota distinció per raó de sexe.

3. Que s'estudiï la possibilitat de crear un servei d'ajuda als matrimonis i famílies amb greus problemes, amb participació de seglars preparats.

4. Es necessari suprimir de l'arxiprestat el tracte purament burocràtic amb la parella que demana celebrar el seu amor en l'església o amb el matrimoni que vol batiar un fill. L'església de Maó ha d'oferir la possibilitat d'unes trobades de formació per als joves que volen formar una família cristiana.

5. Ajudar a integrar les famílies cristianes dins cercles més amples, participant activament en la societat.

6. Creació d'un grup, bàsicament integrat per seglars casats, que impulsi la pastoral matrimonial-familiar de l'arxiprestat. Podria partir-se del grup que ha preparat el treball d'aquesta ponència. Cada curs elaboraria un programa de treball, d'acord amb les orientacions i esperit de l'Assemblea, i el portaria a terme. L'Assemblea rebria informació dels objectius concrets i activitats i seria revisat conjuntament.

En el diàleg que seguí a l'exposició de la ponència van aportar-se alguns punts de vista, dignes de consideració:

1. Portar la ponència als grups de joves perquè la seva veu —absent a l'assemblea— pugui ésser escoltada.

2. Tenir en compte la realitat dels separats, divorciats, mares fadrines, etc. que segueixen essent cristians i no s'ajusten al "model" dissenyat.

3. Recollir els "drets de la família", recentment publicats a Roma pel Consell pontifici de la família.

Maó, 26 de febrer de 1984

INFORMACIÓ DIOCESANA

ACTIVITATS DEL SR. BISBE

Mes de març.

- 1.— Rep visites. Al capvespre, concelebra l'Eucaristia al Seminari pel dijous sacerdotal.
- 2.— És al Col·legi de la Consolació de Ciutadella, on visita les aules i després parla amb les religioses.
- 5.— Al capvespre, rep visites a Maó.
- 6.— Té una reunió amb el Vicari General i Superiors del Seminari. Al capvespre, reunió amb la Comissió del Clergat.
- 7.— Rep visites. Al capvespre dirigeix el recés pels capellans de Ciutadella i després presideix la reunió arxiprestal mensual. A les 8, concelebra l'Eucaristia del dimecres de Cendra, a la Catedral.
- 8-9.— És a Eivissa, amb el Vicari General, per a la reunió dels bisbes de les Illes Balears, per a un intercanvi d'idees i projectes sobre la coordinació de tasques pastorals de les tres diòcesis.
- 10.— Celebra l'Eucaristia a la Casa de la Infància, per a les religioses de la diòcesis reunides per practicar un recés. Dina amb elles i els dirigeix unes paraules, al capvespre. Després, visita el Sr. Rector de Sant Lluís, i una reunió de l'Assemblea arxiprestal de Maó, que prepara un curset per a matrimonis. A les 8 del vespre, concelebra l'Eucaristia, a Ferreries, amb motiu de l'any jubilar de la Redempció. Després, es reuneix amb el Sr. Rector i el diaca.

11.— És a l'Ermita de Fàtima, a Favàritx, on concelebra l'eucaristia pel Jubileu de l'Any Sant.

12.— Rep visites. Reunió amb els delegats de l'Assemblea arxipresbital de Maó. Al capvespre, reunió amb els dirigents del Parvulari diocesà, Xipell. A les 8, assisteix al Triduum del Sant Crist de Ciutadella i hi celebra l'Eucaristia.

13.— Reunió amb el Vicari General i els superiors del Seminari, al matí. Al vespre, predica i concelebra al Triduum del Sant Crist, de Ciutadella.

14.— Rep visites. Al vespre, Triduum del Sant Crist i Eucaristia, en el dia de la festa.

15.— Rep visites. Al capvespre, parteix cap a Madrid.

16.— Reunió, a Madrid, de la Comissió Episcopal de Pastoral.

17.— A les 7 del capvespre, concelebra l'Eucaristia jubilar de l'any sant de la Redempció, a l'Església de Maria Auxiliadora, de Ciutadella.

18.— Concelebra l'eucaristia a la Catedral. Al capvespre, assisteix a la Taula Rodona que es celebra al Seminari, sobre el dia del Seminari i les vocacions.

19.— Concelebra l'Eucaristia a l'església de Sant Josep, de Maó. Després visita tres sacerdots malalts. Al capvespre, va a resar un respons i més tard, presideix les exèquies del pare d'un sacerdot, a la Catedral. Entre tant, ha anat a visitar les Monges Clarisses, de Ciutadella.

20.— Rep visites.

21.— Presideix la reunió del Consell del Presbiteri, del mes de març, celebrada al Seminari.

REUNIÓ DELS BISBES DE LES ILLES BALEARS

El jueves i el viernes, días 9 y 10 de marzo, se reunieron en Ibiza los Obispos de las tres diócesis de las Islas Baleares, con objeto de establecer contactos y estrechar los lazos de relación entre las tres diócesis.

Asistieron el Obispo de Menorca, Antoni Deig y Clotet y el Vicario General Rafael María Oléo; el Obispo de Mallorca, Teodoro Ubeda y el Secretario General de Pastoral, Joan Planas y el Obispo de Ibiza, José Gea y el Vicario General, Joan Marí.

Como conclusión de estas jornadas de diálogo, han facilitado a la prensa el siguiente comunicado:

S'han reunit al Bisbat d'Eivissa els tres bisbes de les Esglésies locals de les Illes Balears, Mns. Josep Gea, Bisbe d'Eivissa, Mns. Antoni Deig, Bisbe de Menorca i Mons. Teodor Úbeda, Bisbe de Mallorca, juntament

amb Mn. Rafel Oléo, Vicari General de Menorca, Mn. Joan Marí, Vicari General d'Eivissa i Mn. Joan Planas, Secretari Diocesà de Pastoral de Mallorca.

L'eix conductor de la reunió ha estat l'estudi i anàlisi de quines són les realitats comunes i quines les específiques de cada una de les esglésies locals esmentades, i de les possibilitats d'ajuda mutua, d'intercanvi de serveis i de recerca conjunta de respostes a les necessitats pastorals comunes.

D'aquesta manera s'ha intentat donar una passa més per a la recuperació de la Tradició Apostòlica d'expressar en signes de solidaritat i fraternitat la comunió de les esglésies germanes.

Es un desig compartit continuar les tres esglésies en aquest camí de mutua coneixença i ajuda fraternal a nivell de cristians i agents de pastoral, per tal de fer operativa i visible la unitat eclesial respectant sempre la fisonomia propia i la personalitat diferenciada de cada església local i la igualtat entre totes elles.

Aquesta reunió vol ser l'inici de tot un procés expressat ja al Concili Vaticà II i al Codi de Dret Canònic de promoure una acció pastoral comuna entre les esglésies veinades i que un dia podria rebre el suport d'un reconeixement jurídic com a Província Eclesiàstica de les Illes Balears.

Eivissa, 9 de març, 1984.

CONFERENCIA EPISCOPAL ESPANYOLA

PARAULES DEL SR. NUNCI EN L'OBERTURA DE LA 40 ASSEMBLEA PLENÀRIA

El tiempo pasa de prisa, venerables hermanos en el Episcopado, la vida sigue y las instituciones permanecen, aunque las personas que las integran se vayan renovando. Agradecido he aceptado una vez más el estar con vosotros, como signo de comunión eclesial, en la apertura de esta Asamblea Plenaria, cuyo cometido central es la renovación de las personas que prestan su servicio episcopal a la Iglesia de España en la Conferencia Episcopal.

Nunca podemos olvidar, y sé que no lo hacéis, que toda autoridad jerárquica en la Iglesia es servicio. El Santo Padre en la misma Constitución Apostólica "Sacrae Disciplinae Leges" con que promulgaba el Nuevo Código de Derecho Canónico, lo subraya como uno de los "elementos que caracterizan la imagen verdadera y propia de la Iglesia" del Concilio Vaticano II. Así se desprende de la Constitución dogmática "Lumen Gentium" (cap. III), "porque los ministros que poseen la sagrada potestad, afirma, están al servicio de sus hermanos" (n. 18).

La misma Conferencia Episcopal con sus organismos es también un servicio. Servicio para promover el mayor bien que la Iglesia proporciona a los hombres (CIC 447), y servicio a los Obispos que la constituyen, cuyas competencias, salvo muy determinados casos, permanecen íntegras (CIC 455) como sucesores que son de los Apóstoles por divina institución.

Ya nos recordó el Santo Padre en este mismo sitio, que el Concilio Vaticano II insiste sobre la llamada al espíritu de servicio y lo hace en un tono particular al hablar de los Obispos. Por ello he querido recordarlo ahora, cuando estáis abocados a un relevo en vuestros puestos precisamente de servicio. No son preminencias sino diakonias, a las que ha de accederse “inspirados en un real deseo de servir a los hermanos e hijos encomendados a nuestra solicitud”.

Nos toca vivir tiempos en que todas las virtualidades cristianas y aun humanas deben integrarse. Y el ejemplar primero de esta integración para todos los españoles, de la unidad en la pluralidad, ha de ser la Conferencia Episcopal, cuya trayectoria ha sido siempre luminosa, con la luz verdadera que prende en el Evangelio.

Luz que debe seguir brillando ante la avalancha de propaganda, que no puede menos de ser calificada de sectaria y manipulada. “El Obispo, recordáis que dijo el Papa, ha de prestar este servicio a la verdad y a la fe cristiana sin ambigüedades”, aplicando sin desviaciones las enseñanzas del último Concilio, cuyas consecuencias estamos muy lejos de haber agotado. Servicio, éste, eminentemente pastoral, “que no se puede delegar, pues solo el Papa y el Colegio Episcopal son los órganos del magisterio eclesiástico” (A los Obispos del Zaire, O.R. 1 mayo 1983).

Ser luz es nuestro deber, al que corresponde en los cristianos, que quieren serlo de veras y no solo de nombre, el respetarnos “como testigos de la verdad divina y católica” (L.G. 25).

Los Pastores, no han sido, sin embargo, constituídos por Cristo para asumir por sí solos toda la misión salvífica de la Iglesia cerca del mundo. Hay que reconocer los servicios y carismas de los seglares para que todos cooperemos unánimemente a la obra común del Reino de Dios (L.G., n. 30 ss.)

Es preciso, pues, superar, en conformidad con el espíritu y la letra del Vaticano II, un clericalismo que continuamente reverdece, y caminar por la senda de la integración, para facilitar que el designio de salvación alcance más y más a todos los hombres de todos los tiempos y de todas las tierras.

Creo que nos encontramos en un momento eclesial en que toman particular relieve las palabras del Concilio, tal vez olvidadas por algunos: “Abráseles —a los seglares— camino por doquier para que, a la medida de sus fuerzas y de las necesidades de los tiempos, participen también ellos, en la misión salvadora de la Iglesia”. No minusvaloremos ni sus

fuerzas, ni la necesidad. Muchos problemas que nos acucian no podrán ser resueltos adecuadamente sin su intervención colaboradora...

Después de detenidos y profundos estudios, os habéis marcado, como Conferencia Episcopal, un plan pastoral de acuerdo con los deseos y orientaciones manifestados por el Papa en su visita. A quienes ahora sean elegidos les incumbe la tarea y el servicio de llevarlo a la práctica. Los tiempos no se presentan fáciles y no podemos vivir de nostalgias. Hay que dinamizar el cristianismo de nuestro pueblo. Que el Espíritu del Señor Jesús os muestre con su luz a los elegidos por el Señor (Hch. 1,25) para esta tarea hondamente eclesial.

Muchas gracias por vuestra fraternal atención.

COMUNICAT DE LA 40 ASSEMBLEA PLENÀRIA: "OBISPOS Y COMUNIDAD CRISTIANA UNIDOS AL SERVICIO DE LA FE"

1. Los Obispos españoles, al cerrar nuestra Asamblea Plenaria, dirigimos un mensaje de saludo y de aliento a todos los miembros de la Iglesia y de la sociedad española.

El principal objetivo de la reunión ha sido renovar estatutariamente todos los cargos de nuestra Conferencia. Los resultados de esta renovación son ya de dominio público y han tenido como fuerza inspiradora el bien de la Iglesia, el fomento de la vida cristiana y el mejor servicio pastoral en los diversos campos de la actividad humana.

2. El programa del Episcopado para el próximo trienio está básicamente diseñado en el documento "La Visita del Papa y la fe de nuestro pueblo", que hicimos público hace unos meses, como fruto de un trabajo colegial de más de dos años, iluminado y enriquecido por el magisterio concreto del Santo Padre en nuestro país. Entendemos que las circunstancias eclesiales y sociales de la España actual exigen de nosotros un empeño sostenido de fortalecimiento y clarificación de la fe de los bautizados y creyentes, al par que intensificamos el anuncio del Evangelio y de la salvación de Cristo a todos los hombres de nuestro tiempo.

3. Convocamos animosamente a secundar este empeño con voluntad participativa y solidaria, a los sacerdotes de uno y otro clero, a los Institutos de vida consagrada, a los miembros de Asociaciones religiosas y movimientos apostólicos, a las diversas comunidades cristianas, a los padres y madres de familia a los educadores cristianos de cualquier nivel.

Como los caminos más fecundos de un eficaz servicio a la fe, a más del robustecimiento y la clarificación de la misma, señalamos los siguientes:

- La comunión, la comunicación y la colaboración fraterna entre las personas y entre los grupos.
- El anuncio explícito y actualizado, además de valiente y humilde, del mensaje íntegro de Cristo, tal como se recoge en la fe de la Iglesia.
- La predilección evangélica por los más pobres y marginados, demostrada con un servicio eficaz a los mismos, que compromete a todo el Pueblo de Dios.
- La promoción de los valores cristianos en la sociedad y en la cultura, tanto con referencia a las personas como a las instituciones.

4. Hemos de ganar terreno en la convivencia democrática y en la paz social para poder arrostrar valerosamente los graves problemas que nuestra sociedad tiene por delante: económicos y políticos, sociales y culturales, internos y externos. Desde esta realidad, nos preocupa hondamente la crisis económica, que se manifiesta sobre todo en el paro masivo, con sus terribles secuelas de escasez y hasta de hambre, de frustración y delincuencia, de desesperanza. Queremos aportar cuanto esté al alcance de la Iglesia para paliar, primero, y resolver después tan dolorosa plaga social.

Junto a ella, seguimos padeciendo el azote de la violencia, que acaba de cobrarse una nueva víctima en un representante del pueblo. Reprobamos absolutamente este crimen execrable y todos los atentados contra la vida, la persona y la libertad humana, que intentan socavar las bases de nuestra convivencia. Recordamos, con profundo dolor y cariño, a los familiares de las víctimas; elevamos nuestra oración al Dios de la paz e invitamos a todos los creyentes a compartir nuestra oración por los vivos y por los muertos, por las víctimas y por sus asesinos.

5. La Iglesia, por su parte, desea ser, ante todo, agente de reconciliación y puente de convivencia entre los ciudadanos, desde la verdad y el amor del Evangelio. Invitamos a los informadores y a los escritores cristianos a suscitar esperanza en el seno de nuestra sociedad y a mostrar los rasgos luminosos de la fe cristiana y del Misterio de la Iglesia. Esto podrá aminorar los efectos nocivos de las frecuentes agresiones que hoy padecen los sentimientos religiosos y los valores de la comunidad

católica. Todos estamos llamados a superar con amplitud de corazón y noble patriotismo las viejas querellas de tan amargo recuerdo.

6. La fecha de este mensaje nos obliga a mencionar el "Plan General de Centros de Orientación Familiar", que acaba de hacer público el Ministerio de Sanidad y Consumo. Junto a determinados servicios que en él se ofrecen a la sociedad, figura el apartado de los anticonceptivos, con una oferta total e indiscriminada de los mismos, que convierte al Estado en promotor activo de la contracepción e incorpora los abortos denominados legales a los servicios de la Seguridad Social, pasando así, de hecho de la despenalización a la legalización.

Ante semejantes disposiciones no podemos menos de alzar nuestra voz, en son de denuncia y de protesta lamentando a la vez que los recursos de los contribuyentes para los servicios sanitarios del Estado, destinados por su propia naturaleza a favorecer la vida de todos, sirvan de soporte para la supresión de vidas humanas, a quienes el Estado, su tutor natural, ha dejado desprotegidas.

7. Debemos recordar, a este propósito, el deber de formar la conciencia con recto criterio moral, sean cuales fueren las disposiciones legales; el derecho de los sanitarios a que no se violente directa o indirectamente su libertad profesional y moral; el llamamiento a las personas y a las instituciones de la Iglesia para que acojan y acompañen a las madres gestantes en dificultad.

En la carta de los Derechos de la Familia, promulgada recientemente por la Santa Sede, se les señalan a los legisladores, con gran altura de miras y con meridiana claridad, los caminos que pueden abrir cauce a una paternidad responsable y una política familiar, compatibles con la dignidad de la persona humana, la de los padres y la de los hijos que procrean.

8. Queremos asimismo reafirmar nuestro deseo de que la futura Ley Orgánica reguladora del derecho a la educación —LODE— garantice plenamente la libertad de enseñanza y todos los derechos de la familia en materia educativa.

9. Cerramos este mensaje con el anuncio esperanzado de la puesta en marcha, por parte de la Conferencia Episcopal y de otros organismos de Iglesia, de un vasto plan de preparación para conmemorar como es debido el V Centenario del Descubrimiento y de la Evangelización de América. Fue éste un magno acontecimiento en la historia de la salvación de la humanidad entera. Su recuerdo y su cabal conocimiento alentará sin duda nuestra generosidad apostólica y misionera y nos facilitará una relación más estrecha con las Iglesias y los pueblos hermanos de América.

Ojalá el Señor encuentre hoy en nosotros, para las grandes tareas del espíritu, la misma grandeza de ánimo de aquellos antepasados nuestros.

Madrid, 24 de febrero de 1984.

COMPOSICIÓN DE LA CONFERENCIA EPISCOPAL PEL TRIENNI 1984-87

Presidente de la Conferencia

Don Gabino Díaz Merchán, Arzobispo de Oviedo.

Vicepresidente de la Conferencia

Don José Delicado Baeza, Arzobispo de Valladolid.

Consejo de Presidencia de la Conferencia

Don Marcelo González Martín, Cardenal Arzobispo de Toledo

Don Narciso Jubany Arnau, Cardenal Arzobispo de Barcelona

Secretario General de la Conferencia

Don Fernando Sebastián Aguilar, Obispo

Comité Ejecutivo

Don Gabino Díaz Merchán, Arzobispo de Oviedo

Don José Delicado Baeza, Arzobispo de Valladolid

Don Angel Suquía Goicoechea, Arzobispo de Madrid-Alcalá

Don Carlos Amigo Vallejo, Arzobispo de Sevilla

Don Ramón Torrella Cascante, Arzobispo de Tarragona

Don José María Setién Alberro, Obispo de San Sebastián

Don Fernando Sebastián Aguilar, Obispo Secretario General.

Comisión permanente.

1. Don Gabino Díaz Merchán, Arzobispo de Oviedo

Presidente

2. Don José Delicado Baeza, Arzobispo de Valladolid

Vicepresidente

3. Don Marcelo González Martín, Cardenal Arzobispo de Toledo

Presidente de la C.E. de Liturgia

4. Don José Méndez Asensio, Arzobispo de Granada

Representante Provincia Eclesiástica de Granada

5. Don Angel Suquía Goicoechea, Arzobispo de Madrid-Alcalá
Miembro del Comité Ejecutivo
6. Don Elías Yanes Alvarez, Arzobispo de Zaragoza
Presidente de la C.E. de Enseñanza y Catequesis
7. Don Carlos Amigo Vallejo, Arzobispo de Sevilla
Miembro del Comité Ejecutivo
8. Don Miguel Roca Cabanellas, Arzobispo de Valencia
Representante de la Provincia Eclesiástica de Valencia
9. Don Ramón Torrella Cascante, Arzobispo de Tarragona
Miembro del Comité Ejecutivo
10. Don Teodoro Cardenal Fernández, Arzobispo de Burgos
Representante de la Provincia Eclesiástica de Burgos
11. Don José Antonio Infantes Florido, Obispo de Córdoba
Presidente de la C.E. de Relaciones Interconfesionales
12. Don José Capmany Casamitjana, Obispo Director OO.MM.PP.
Presidente de la C.E. de Misiones y Coop. entre las Iglesias
13. Don Antonio Montero Moreno, Obispo de Badajoz
Presidente de la C.E. de Medios de Comunicación Social
14. Don Ricardo María Carles Gordó, Obispo de Tortosa
Presidente de la C.E. de Seminarios y Universidades
15. Don Javier Oses Flamarique, Obispo de Huesca
Presidente de la C.E. de Pastoral
16. Don Ramón Echarren Ysturiz, Obispo de Canarias
Presidente de la C.E. de Pastoral Social
17. Don Antonio Palenzuela Velázquez, Obispo de Segovia
Presidente de la C.E. para la Doctrina de la Fe
18. Don Antonio Dorado Soto, Obispo de Cádiz y Ceuta
Presidente de la C.E. del Clero
19. Don Damián Iguacen Borau, Obispo de Teruel
Presidente de la C.E. para el Patrimonio Cultural
20. Don Juan Martí Alanis, Obispo de Urgel
Presidente de la C.E. de Migración
21. Don José María Setién Alberro, Obispo de San Sebastián
Miembro del Comité Ejecutivo

22. Don Francisco Alvarez Martínez, Obispo de Calahorra, La Calzada y Logroño
Presidente de la C. Mixta Obispos Superiores Mayores
23. Don Antonio María Rouco Varela, Obispo Adm. A. de Santiago de Compostela
Representante de la Provincia Eclesiástica de Santiago
24. Don Felipe Fernández García, Obispo de Avila
Presidente de la C.E. de Apostolado Seglar
25. Don Fernando Sebastián Aguilar, Obispo Secretario General

1. C.E. DE APOSTOLADO SEGLAR

Presidente

Don Felipe Fernández García, Obispo de Avila

Vocales

Don Miguel Moncadas Noguera, Obispo de Solsona

Don Rafael Torija de la Fuente, Obispo de Ciudad Real

Don Javier Azagra Labiano, Obispo de Cartagena Murcia

Don Victorio Oliver Domingo, Obispo de Albacete

Don Rafael Bellido Caro, Obispo de Jerez de la Frontera

2. C.E. DEL CLERO

Presidente

Don Antonio Dorado Soto, Obispo de Cádiz-Ceuta

Vocales

Don José Méndez Asensio, Arzobispo de Granada

Don Rafael Torija de la Fuente, Obispo de Ciudad Real

Don Jesús Domínguez Gómez, Obispo de Coria-Cáceres

Don Juan Angel Belda Dardiña, Obispo de León

3. C.E. PARA LA DOCTRINA DE LA FE

Presidente

Don Antonio Palenzuela Velázquez, Obispo de Segovia

Vocales

Don Angel Temiño Sáiz, Obispo de Orense

Don Antonio Briva Miravent, Obispo de Astorga

Don Antonio Vilaplana Molina, Obispo de Plasencia
Don Eduardo Poveda Rodríguez, Obispo de Zamora

4. C.E. DE ENSEÑANZA Y CATEQUESIS

Presidente

Don Elías Yanes Alvarez, Arzobispo de Zaragoza

Vicepresidente

Don José Manuel Estepa Llaurens, Arzobispo Castrense

Vocales

Don Miguel Roca Cabanellas, Arzobispo de Valencia

Don Demetrio Mansilla Reoyo, Obispo de Ciudad Rodrigo

Don Jaime Camprodón Rovira, Obispo de Gerona

Don Antonio María Rouco Varela, Obispo Adm. A. de Santiago de Compostela

Don Ramón Búa Otero, Obispo de Tarazona

5. C.E. DE LITURGIA

Presidente

Don Marcelo González Martín, Cardenal Arzobispo de Toledo

Vocales

Don Teodoro Cardenal Fernández, Arzobispo de Burgos

Don Angel Temiño Sáiz, Obispo de Orense

Don Mauro Rubio Repullés, Obispo de Salamanca

Don Ramón Daumal Serra, Obispo Aux. de Barcelona

Don Miguel Peinado Peinado, Obispo de Jaén

6. C.E. DE MEDIOS DE COMUNICACION SOCIAL

Presidente

Don Antonio Montero Moreno, Obispo de Badajoz

Vocales

Don José María Cirarda Lachiondo, Arzobispo de Pamplona

Don José Manuel Estepa Llaurens, Arzobispo Castrense

Don Ramón Daumal Serra, Obispo Aux. de Barcelona

Don Miguel Araujo Iglesias, Obispo de Mondoñedo El Ferrol

Don Ramón Buxarrais Ventura, Obispo de Málaga

7. C.E. DE MIGRACION

Presidente

Don Juan Martí Alanis, Obispo de Urgel

Vocales

Don Miguel Angel Araujo Iglesias, Obispo de Mondoñedo El Ferrol

Don Alberto Iniesta Jiménez, Obispo Aux. de Madrid-Alcalá

Don Ignacio Noguer Carmona, Obispo de Guadix Baza

Don José Sánchez González, Obispo Aux. de Oviedo

8. C.E. DE MISIONES Y COOPERACION ENTRE LAS IGLESIAS

Presidente

Don José Capmany Casamitjana, Obispo Tit. de Casasmedianas

Vocales

Don Pablo Barrachina Estevan, Obispo de Orihuela-Alicante

Don José Cerviño Cerviño, Obispo de Tuy-Vigo

Don José María Larrauri Lafuente, Obispo de Vitoria

Don José María Cases Deordal, Obispo de Segorbe Castellón

9. C.E. DE PASTORAL

Presidente

Don Javier Oses Flamarique, Obispo de Huesca

Vocales

Don Teodoro Ubeda Gramaje, Obispo de Mallorca

Don José Gea Escolano, Obispo de Ibiza

Don Antonio Deig Clotet, Obispo de Menorca

Don Nicolás Castellanos Franco, Obispo de Palencia

10. C.E. DE PASTORAL SOCIAL

Presidente

Don Ramón Echarren Ysturiz, Obispo de Canarias

Vocales

Don Rafael González Moralejo, Obispo de Huelva

Don José María Guix Ferreres, Obispo de Vich

Don Alberto Iniesta Jiménez, Obispo Aux. de Madrid-Alcalá

Don Ambrosio Echebarría Arroitia, Obispo de Barbastro

11. C.E. DE RELACIONES INTERCONFESIONALES

Presidente

Don José Antonio Infantes Florido, Obispo de Córdoba

Vocales

Don Antonio Briva Mirabent, Obispo de Astorga

Don Ricardo Blanco Granda, Obispo Aux. de Madrid-Alcalá

Don Ambrosio Echebarría Arroitia, Obispo de Barbastro

Don Antonio Vilaplana Molina, Obispo de Plasencia

12. C.E. DE SEMINARIOS Y UNIVERSIDADES

Presidente

Don Ricardo María Carles Gordó, Obispo de Tortosa

Vicepresidente

Don Luis María de Larrea y Legarreta, Obispo de Bilbao

Vocales

Don Miguel Roca Cabanellas, Arzobispo de Valencia

Don Jesús Pla Gandía, Obispo de Sigüenza-Guadalajara

Don Juan María Uriarte Goiricelaya, Obispo Aux. de Bilbao

Don Eduardo Poveda Rodríguez, Obispo de Zamora

Don Nicolás Castellanos Franco, Obispo de Palencia

13. COMISION MIXTA DE OBISPOS Y SUPERIORES MAYORES

Presidente

Don Francisco Alvarez Martínez, Obispo de Calahorra-La Calzada y Logroño

Vocales

Don Ramón Malla Call, Obispo de Lérida

Don Juan Antonio del Val Gallo, Obispo de Santander

Don José Gea Escolano, Obispo de Ibiza

Don Ramón Búa Otero, Obispo de Tarazona

14. C.E. PARA EL PATRIMONIO CULTURAL

Presidente

Don Damián Iguacen Borau, Obispo de Teruel

Vocales

Don Demetrio Mansilla Reoyo, Obispo de Ciudad Rodrigo
Don José Guerra Campos, Obispo de Cuenca
Don José María Guix Ferreres, Obispo de Vich
Don Manuel Casares Hervás, Obispo de Almería

JUNTA DE ASUNTOS JURIDICOS

Presidente

Don Antonio María Rouco Varela, Obispo Administrador A. de Santiago de Compostela

Vocales

Don Juan Angel Belda Dardiñá, Obispo de León
Don José Gómez González, Obispo de Lugo

CONSEJO DE ECONOMIA

Presidente

Don Gabino Díaz Merchán, Presidente de la Conferencia Episcopal

Vocales

Don Fernando Sebastián Aguilar, Obispo Secretario General
Don Rafael González Moralejo, Obispo de Huelva
Don Ramón Malla Call, Obispo de Lérida
Don Antonio Deig Clotet, Obispo de Menorca
Don Bernardo Herráez Rubio, Vicesecretario de la Conferencia para Asuntos Económicos.

NOTA DE LA C.E. D'ENSENYAMENT I CATEQUESI: SOBRE LA L.O.D.E.

En diversos medios informativos y en el mismo Diario de Sesiones del Senado aparecen comentarios sobre la actitud del Episcopado respecto a la LODE que no corresponden a la realidad de los hechos. Para orientación de la opinión pública la Comisión Episcopal de Enseñanza y Catequesis cumple con un deber pastoral manifestando lo siguiente:

1. Los representantes del Episcopado no han pactado con los representantes del Gobierno el texto de LODE que el Senado acaba de aprobar. No ha habido pacto ni convenio sobre la LODE. Ha habido diálogo. Ahora bien, dialogar no es pactar. El diálogo ha sido respetuoso y constructivo, pero la conformidad en algunos aspectos positivos de la LODE no significa aceptación de los artículos que consideramos negativos para la libertad de enseñanza. Desde el primer momento los Obispos hemos manifestado, con moderación ciertamente pero también con claridad, nuestra disconformidad con algunos artículos de la LODE, especialmente del Título IV. Pensamos que nuestras objeciones siguen siendo válidas para el texto aprobado por el Senado.

2. El Episcopado ha manifestado públicamente su posición crítica, sin dejar de ser dialogante, en los siguientes documentos:

Declaración de la Asamblea Plenaria del Episcopado del 24 de junio de 1983, comunicado del Comité Ejecutivo del Episcopado de 2 de agosto de 1983, informe de la Comisión Episcopal de Enseñanza en la Asamblea plenaria del 21-26 de noviembre de 1983, informe del Presidente de la Comisión Episcopal de Enseñanza y del Secretario General enviado a todos los Obispos el 9 de enero de 1984 y publicado en *Ecclesia* el día 20 del mismo mes. A esto hay que añadir las múltiples declaraciones del Presidente de la Conferencia Episcopal, Obispo-Secretario General, Presidente de la Comisión Episcopal de Enseñanza y otros muchos Obispos. La preocupación del Episcopado está en plena sintonía con lo expresado por el Papa Juan Pablo II en varias ocasiones, particularmente en el significativo discurso al nuevo Embajador de España ante la Santa Sede el día 5 de mayo de 1983.

3. Los Obispos consideran legítimas y positivas las manifestaciones públicas organizadas por los padres de familia y padres de alumnos en favor de la libertad de enseñanza. Razones elevadas de unidad eclesial y de recto ejercicio del ministerio episcopal en el contexto histórico, social y político de España no hacían aconsejable nuestra presencia en estos actos.

4. En el período de discusión sobre la LODE hemos expresado siempre el deseo de que esta ley garantizara de verdad los derechos fundamentales de todos los ciudadanos en el campo educativo. No hemos pretendido privilegios para los centros de enseñanza de la Iglesia. Nuestras críticas y sugerencias se apoyan en los textos jurídicos Internacionales y en nuestra propia Constitución. La Iglesia quiere continuar prestando el servicio de la enseñanza dentro de un marco legal y económico de igualdad para todos y con plenas garantías jurídicas de que sea respe-

tada la libertad de enseñanza y la elección del centro docente. La LODE ha sido una oportunidad histórica para lograr una verdadera concordia entre los diversos sectores de la sociedad interesados en la educación escolar. Lamentamos mucho tener que decir que la LODE no responde a estas legítimas aspiraciones.

5. Seguimos manteniendo nuestras reservas críticas ante la LODE. Esta Ley a nuestro modo de ver:

- no garantiza el deber de los miembros de la Comunidad escolar de respetar el carácter propio de los centros de enseñanza concertados.
- no coordina satisfactoriamente la libertad de cátedra con la “virtualidad limitante” del ideario, en expresión del Tribunal Constitucional.
- no menciona el derecho preferente de los padres de familia a elegir el tipo de educación para sus hijos ni garantiza el ejercicio efectivo de este derecho.
- establece un Consejo Escolar de centro cuyas facultades no tienen paridad con órganos semejantes de las escuelas de la Europa Occidental. Las facultades decisorias de este Consejo, cuando se trata de centros privados concertados, pueden impedir a la Entidad Titular el ejercicio adecuado de la función directiva que le corresponde. Tiene este Consejo la potestad de aprobar el presupuesto, el reglamento de régimen interior, las actividades complementarias y un poder de intervención decisivo en la selección y cese del profesorado. La representación de la Entidad Titular en este Consejo es minoritaria.
- La LODE otorga a la Administración del Estado plena libertad para conceder o negar los conciertos o convenios, sin normas objetivas que permitan fundamentar el control jurisdiccional sobre estos actos de la Administración.

9. Con estas breves indicaciones no se agotan nuestras objeciones sobre la LODE. Nos preguntamos si una eventual sentencia del Tribunal Constitucional puede subsanar estas importantes lagunas. En cualquier caso es nuestro deber pastoral proseguir el trabajo en favor de la libertad y de la igualdad en la enseñanza, a pesar de la LODE. Ante las dificultades previsibles sigue en pie nuestra esperanza.

Madrid, 14 de marzo de 1984

DE LA SANTA SEU

CARTA DEL PAPA EN OCASIÓ DEL DIJOUS SANT DE 1984

Amadísimos hermanos en la gracia del Sacerdocio:

En la proximidad del Jueves Santo, día en el que cada uno de nosotros es invitado a reflexionar con sentida gratitud sobre el inestimable don que nos ha hecho Cristo, siento la necesidad de dirigirme a vosotros para demostraros el sincero afecto y la viva solicitud con que sigo, con el recuerdo y la oración, vuestro trabajo diario al servicio de la grey del Señor.

El 23 de febrero pasado he tenido el gozo de celebrar el Jubileo de la Redención con muy numerosos sacerdotes, venidos a Roma de todas las partes del mundo. Ha sido una experiencia muy hermosa, que ha suscitado en mi ánimo profunda emoción, cuyo eco perdura en mí con inmutable intensidad. Con el deseo de hacer partícipes de alguna manera de aquel acontecimiento de comunión a todos los "administradores de los misterios de Dios" (1 Cor 4, 1), he pensado enviaros el texto de la Homilía que pronuncié en aquella circunstancia.

Que lo dicho entonces pueda daros a cada uno de vosotros aliento espiritual, reavivando en vuestros corazones el propósito de perseverar generosamente en la vocación de ministros del amor misericordioso de Dios. Que os sostenga también la bendición, que con particular afecto os imparto en Cristo Jesús.

Vaticano, 7 de marzo de 1984.

Joannes Paules PP. II

Homilía para la celebración del Jubileo de los Sacerdotes (23-II-1984)

Textos litúrgicos: I lectura: Is 61, 1-3. Salmo Responsorial: 89-88. II lectura: Ef 4, 1-7.11-13. Evangelio: Mt 9,35-38.

- 1.— “El Espíritu del Señor, Yavé, está sobre mí,
pues Yavé me ha ungido,
me ha enviado para predicar la buena nueva a los abatidos
y sanar a los de quebrantado corazón,
para anunciar la libertad de los cautivos
y la liberación de los encarcelados.
Para publicar el año de gracia de Yavé” (Is 61, 1-2).

Amadísimos Hermanos en la gracia del Sacerdocio:

Hace un año me dirigía a vosotros mediante la carta para el Jueves Santo de 1983, pidiéndoos anunciar, junto conmigo y con todos los Obispos de la Iglesia, el Año de la Redención: el Jubileo extraordinario, el Año de gracia del Señor.

Hoy deseo agradeceros cuando habéis hecho para que este Año, que nos recuerda el 1950 aniversario de la Redención, se convirtiera verdaderamente en “el año de gracia del Señor”, el Año Santo. Y a la vez, al encontrarme con vosotros en esta concelebración, en la que culmina vuestra peregrinación a Roma con ocasión del Jubileo, deseo renovar y profundizar en unión con vosotros la conciencia del misterio de la Redención, que es el manantial vivo y vivificador del sacerdocio sacramental, del que cada uno de nosotros participa.

En vosotros, aquí llegados no sólo de Italia, sino también de otros Países y Continentes, veo a todos los sacerdotes: a todo el presbiterio de la Iglesia universal. Y a todos me dirijo con el aliento y la exhortación de la Carta a los Efesios: “...os exhorto yo... a andar de una manera digna de la vocación con que fuisteis llamados” (Ef 4, 1).

Es necesario que nosotros también —llamados a servir a los demás en la renovación espiritual del Año de la Redención— nos renovemos, mediante la gracia de este Año, en nuestra hermosa vocación.

2. “Cantaré siempre las piedras de Yavé”.

Este versículo del salmo responsorial (89/88, 2) de la liturgia de hoy nos recuerda que somos de modo especial “ministros de Cristo y administradores de los misterios de Dios” (1 Cor 4, 1), que somos hombres de la divina economía de salvación, que somos un “instrumento” consciente de la gracia, o sea de la acción del Espíritu Santo con el poder de la Cruz y Resurrección de Cristo.

¿Qué es esta economía divina? ¿Qué es la gracia de Nuestro Señor

Jesucristo, gracia que El ha querido unir sacramentalmente a nuestra vida sacerdotal y a nuestro servicio sacerdotal, aunque sea ofrecida por hombres tan pobres e indignos?

La gracia, como proclama el Salmo de la liturgia de hoy, es un testimonio de la fidelidad de Dios mismo a aquel Amor eterno con el que El ha amado la creación, y particularmente al hombre, en su Hijo eterno.

Dice el Salmo: "Porque dijiste:

La piedad es eterna.

Cimentaste en los cielos tu fidelidad" (89/88, 3).

Esta fidelidad de su Amor —del Amor misericordioso— es la fidelidad a la Alianza que Dios ha realizado, desde el comienzo, con el hombre y que ha renovado muchas veces, a pesar de que el hombre con frecuencia no haya sido fiel a ella.

La gracia es por consiguiente un puro don del Amor, que sólo en el mismo Amor, y no en otra cosa, encuentra su razón y motivo.

El Salmo exalta la Alianza que Dios ha estrechado con David y al mismo tiempo, a través de su contenido mesiánico, revela cómo aquella Alianza histórica es solamente una etapa y un anuncio previo a la Alianza perfecta en Jesucristo: "El me invocará, diciendo: Tú eres mi padre, mi Dios y la Roca de mi salvación" (89/88, 27).

La gracia, como don, es el fundamento de la elevación del hombre a la dignidad de hijo adoptivo de Dios en Cristo, Hijo Unigénito.

"Serán con él mi fidelidad y mi piedad,
y en mi nombre se alzarán su poder" (89/88, 25).

Precisamente este poder que nos hace hijos de Dios, del que habla el prólogo del Evangelio de San Juan —todo el poder salvífico— ha sido otorgado a la humanidad en Cristo, mediante la Redención, la Cruz y la Resurrección.

Y nosotros —siervos de Cristo— somos sus administradores.

El sacerdote es el hombre de la economía salvífica.

El sacerdote es el hombre plasmado por la gracia.

El sacerdote es el administrador de la gracia.

3.— "Cantaré siempre las piedades de Yavé".

Precisamente ésta es nuestra vocación. En esto consiste la peculiaridad y la originalidad de la vocación sacerdotal. Está arraigada de manera especial en la misión de Cristo mismo, de Cristo Mesías.

“El Espíritu del Señor, Yavé, está sobre mí,
pues Yavé me ha ungido,
me ha enviado para predicar la buena nueva a los abatidos
y sanar a los de quebrantado corazón,
para anunciar la libertad de los cautivos
y la liberación de los encarcelados...
para consolar a todos los tristes” (Is 61, 1-2).

Precisamente en lo íntimo de esta misión mesiánica de Cristo, Sacerdote está arraigada también nuestra vocación y misión: vocación y misión de sacerdotes de la Nueva y Eterna Alianza. Es la vocación y la misión de los mensajeros de la Buena Nueva;

- de los que tienen que curar las heridas de los corazones humanos;
- de los que tienen que proclamar la liberación en medio de múltiples aflicciones, en medio del mal que de tantas maneras “tiene” esclavizado al hombre;
- de los que tienen que consolar.

Esta es nuestra vocación y misión de servidores. Nuestra vocación, queridos hermanos, encierra en sí un gran y fundamental servicio respecto de cada hombre. Ninguno puede prestar este servicio en lugar nuestro. Ninguno puede sustituirnos. Debemos alcanzar con el Sacramento de la Nueva y Eterna Alianza las raíces mismas de la existencia humana sobre la tierra.

Debemos, día tras día, introducir en ella la dimensión de la Redención y de la Eucaristía.

Debemos reforzar la conciencia de la filiación divina mediante la gracia. ¿Qué perspectiva más alta y qué destino más excelso podría tener el hombre?

Debemos finalmente administrar la realidad sacramental de la reconciliación con Dios y de la sagrada Comunión, en la que se sale al encuentro de la más profunda aspiración del “insaciable” corazón humano.

Verdaderamente nuestra unción sacerdotal está enraizada profundamente en la misma unción mesiánica de Cristo.

Nuestro sacerdocio es ministerial. Sí, debemos servir. Y “servir” significa llevar al hombre a los fundamentos mismos de su humanidad, al meollo más profundo de su dignidad.

Precisamente allí debe resonar —mediante nuestro servicio— el

“canto de alabanza en vez de un espíritu abatido”, para usar una vez más las palabras del texto de Isaías (61, 3).

4.— Amadísimos hermanos: Redescubramos, día a día y año tras año, el contenido y la esencia, verdaderamente inefables, de nuestro sacerdocio en las profundidades del misterio de la Redención. Yo deseo que a esto ayude de modo particular el Año en curso del Jubileo extraordinario.

Abramos cada vez más ampliamente los ojos —la mirada del alma— para comprender mejor lo que quiere decir celebrar la Eucaristía, el Sacrificio de Cristo mismo, confiado a nuestros labios y a nuestras manos de sacerdotes en la comunidad de la Iglesia.

Abramos cada vez más ampliamente los ojos —la mirada del alma— para comprender mejor lo que significa perdonar los pecados y reconciliar las conciencias humanas con Dios infinitamente Santo, con el Dios de la Verdad y del Amor.

Abramos cada vez más ampliamente los ojos —la mirada del alma— para comprender mejor lo que quiere decir actuar “in persona Christi”, en nombre de Cristo: actuar con su poder, con el poder que, en definitiva, se arraiga en la realidad salvífica de la Redención.

Abramos cada vez más ampliamente los ojos —la mirada del alma— para comprender mejor lo que es el misterio de la Iglesia. ¡Somos hombres de la Iglesia!

“Un solo cuerpo y un solo Espíritu, como una sola es la meta de la esperanza en la vocación a la que habéis sido convocados. Un Señor, una fe, un bautismo. Un Dios, Padre de todos, que lo trasciende todo, y lo penetra todo, y lo invade todo” (Ef 4, 4-6).

Por tanto: esforzaos “en mantener la unidad del Espíritu, con el vínculo de la paz” (Ef 4, 3). Sí. Precisamente esto depende, de manera particular, de vosotros: “mantener la unidad del Espíritu”.

En una época de grandes tensiones, que sacuden el cuerpo terreno de la humanidad, el servicio más importante de la Iglesia nace de la “unidad del Espíritu”, a fin de que no sólo no sufra ella misma una división desde fuera, sino que además reconcilie y una a los hombres en medio de las contrariedades que se acumulan en torno a ellos mismos en el mundo actual.

Hermanos míos: A cada uno de vosotros “ha sido dada la gracia en la medida del don de Cristo... para la edificación del cuerpo de Cristo” (Ef 4, 7.12).

¡Seamos fieles a esta gracia! ¡Seamos heroicamente fieles a ella!

Hermanos míos: El don de Dios ha sido grande para con nosotros,

para cada uno de nosotros. Tan grande que todo sacerdote puede descubrir dentro de sí los signos de una predilección divina.

Cada uno conserve fundamentalmente su don con toda la riqueza de sus expresiones; también el don magnífico del celibato voluntariamente consagrado al Señor —y de El recibido— para nuestra santificación y para la edificación de la Iglesia.

5.— Jesucristo está en medio de nosotros y nos dice: “Yo soy el buen pastor” (Jn 10, 11.14).

Es precisamente El quien nos ha “constituido” pastores también a nosotros. Y es El quien recorre todas las ciudades y pueblos (cfr. Mt 9, 35), a donde somos enviados para desarrollar nuestro servicio sacerdotal y pastoral.

Es El, Jesucristo, quien enseña, predica el evangelio del Reino y cura toda enfermedad (cfr. ibidem) del hombre, a donde somos enviados para el servicio del Evangelio y la administración de los Sacramentos.

Es precisamente El, Jesucristo, quien siente continuamente compasión de las multitudes y de cada hombre cansado y rendido, como “ovejas sin pastor” (Cfr. Mt 9, 36).

Queridos hermanos: En esta asamblea litúrgica pidamos a Cristo una sola cosa: que cada uno de nosotros sepa servir mejor, más límpida y eficazmente, su presencia de Pastor en medio de los hombres en el mundo actual.

Esto es también muy importante para nosotros, a fin de que no nos entre la tentación de la “inutilidad”, es decir, la de sentirnos no necesarios. Porque no es verdad. Somos más necesarios que nunca, porque Cristo es más necesario que nunca. El Buen Pastor es necesario más que nunca.

Nosotros tenemos en la mano —precisamente en nuestras “manos vacías”— la fuerza de los medios de acción que nos ha dado el Señor.

Pensad en la Palabra de Dios, más tajante que una espada de doble filo (cfr. Heb 4, 12); pensad en la oración litúrgica, particularmente en la de las Horas, en la que Cristo mismo pide con nosotros y por nosotros; y pensad en los Sacramentos, en particular en el de la Penitencia, verdadera tabla de salvación para tantas conciencias, meta hacia la que tienden tantos hombres de nuestro tiempo. Conviene que los sacerdotes den nuevamente gran importancia a este Sacramento, para la propia vida espiritual y para la de los fieles.

Es cierto, amadísimos hermanos: con el buen uso de estos “medios pobres” (pero divinamente poderosos) veréis florecer en vuestro camino las maravillas de la infinita Misericordia.

¡Incluso el don de nuevas vocaciones!

Con tal conciencia, en esta oración común, escuchemos de nuevo las palabras del Maestro, dirigidas a sus discípulos: “la mies es mucha, pero los obreros pocos. Rogad, pues, al dueño de la mies que envíe obreros a su mies” (Mt 9, 37-38).

¡Cuánta actualidad tienen estas palabras también en nuestra época!

Roguemos pues. Que pida con nosotros toda la Iglesia. Y que en esta oración se manifieste la conciencia, renovada por el Jubileo, del misterio de la Redención.

Antes de impartir la bendición final, el Santo Padre ha dirigido a los presentes algunas palabras de saludo:

— Saludo muy cordialmente a los sacerdotes de lengua española, presentes en esta concelebración. A los procedentes de los diversos Países de América del Sur o de América Central y de México, con particular mención a la representación de sacerdotes de España, la más numerosa de las venidas desde fuera de Italia. Queridos sacerdotes: Que el encuentro con Cristo, en este Año Jubilar de la Redención, renueve plenamente en vosotros la gracia singular que tenéis por la imposición de las manos. Y que os haga vivir, cada vez más fielmente, la comunión eclesial en torno al Papa y a vuestros Obispos.